

7 §.

Närmare bestämmelser för tillämpning av denna lag meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 31 mars 1938.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

(L. S.)

(Försvarsdepartementet.)

JANNE NILSSON.

Nr 89.

Lag

om förfogande över viss egendom för krigsmaktens behov (militär förfogandelag);

given Stockholms slott den 31 mars 1938.

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer:

1 §.

Bestämmelserna i 2—13 §§ i denna lag skola äga tillämpning allenast när förordnande därom blivit meddelat. Sådant förordnande meddelas av Konungen med riksdagens samtycke, då rikets försvar eller dess säkerhet eljest det kräver, och må gälla för viss tid eller tillsvidare.

Under tid, då riksdagen icke är samlad, äge ock Konungen giva dylikt förordnande, sedan, om ej riksdagen ändå skall sammanträda inom trettio dagar, riksdagskallelse utfärdats; dock må sålunda meddelat förordnande ej gälla längre än till dess trettio dagar förflutit från det riksdagen sammanträtt.

2 §.

Erfordras för fyllande av sådana krigsmaktens behov, vilka icke kunna med tillräcklig skyndsamhet eller för skälig kostnad tillgodoses genom uppköp i allmänna marknaden eller på annat sätt, att förnödenhet, som är användbar för krigsbruk, ställes till kronans förfogande, vare ägare eller innehavare av sådan förnödenhet pliktig att, om Konungen så förordnar, mot ersättning avstå förnödenheten till kronan. Vad nu är stadgat skall ock gälla i fråga om förnödenhet, som kan användas för tillverkning, beredning eller iståndsättande av förut nämnd förnödenhet.

Utan hinder av förordnande, som nyss nämnts, må ägare eller innehavare av förnödenhet behålla eller använda så mycket därav, som ej uppenbarligen överstiger oundgängligt behov för honom och den, som av honom njuter kost eller stat.

¹ Riksdagens skrivelse 1938: 109.

3 §.

För behov, som angives i 2 § första stycket, äger Konungen förordna om beslag å där avsedd förnödenhet. Ägare eller innehavare av förnödenhet, som tagits i beslag, må ej förfoga däröver i vidare mån än i 2 § andra stycket stadgas.

Har ej inom trettio dagar från det beslag blev gällande ägaren eller innehavaren förpliktats avstå förnödenheten till kronan, och ingiver han till Konungens befallningshavande en till Konungen ställd ansökning om beslagets hävande, skall beslaget upphöra att gälla, där ej sådant förpliktande sker inom lika tid från utgången av nämnda trettio dagar eller från det ansökningen därefter ingavs.

4 §.

Där det för tillgodoseende av behov, som angives i 2 § första stycket, finnes erforderligt, att kronan förfogar över fabrik eller annan dylik anläggning utan att egendomen avstås till kronan, vare ägare eller innehavare av anläggningen pliktig att, i den mån Konungen så förordnar, mot ersättning ej mindre till kronan upplåta anläggningen eller del därav jämte tillhörande inredning eller utrustning än även tåla eller vidtaga erforderlig ändring eller förflyttning av inredningen eller utrustningen.

5 §.

Där det för tillgodoseende av behov, som angives i 2 § första stycket, finnes erforderligt, att vid fabrik eller annan dylik anläggning för kronans räkning tillverkas, beredes eller istandsättes viss förnödenhet utan att kronan i övrigt förfogar över anläggningen, vare ägare eller innehavare av anläggningen pliktig att, i den mån Konungen så förordnar, mot ersättning ombesörja tillverkningen, beredningen eller istandsättandet samt vidtaga härför erforderliga åtgärder.

Ägaren eller innehavaren må ej i vidare mån än i 2 § andra stycket stadgas förfoga över förnödenhet, som enligt vad nu sagts tillverkas vid anläggningen.

6 §.

Förordnande enligt 2, 3, 4 eller 5 § må avse alla eller blott vissa ägare eller innehavare av egendom av angivet slag. Förordnandet vare gällande mot ägare eller innehavare, när han fått del därav.

7 §.

Konungens befallningshavande äger bestämma, huru mycket ägare eller innehavare av förnödenhet i fall, som avses i 2, 3 eller 5 §, må behålla eller använda av förnödenheten. Konungens befallningshavandes beslut må icke innefatta prövning av lagligheten av åtgärd, som ägaren eller innehavaren av förnödenheten dessförinnan vidtagit.

Över Konungens befallningshavandes beslut må ägaren eller innehavaren av förnödenheten sist å tjugonde dagen från det han erhållit del av beslutet anföra besvär hos Konungen; dock skall beslutet lända till efterrättelse utan hinder av anförda besvär, om ej Konungen annorlunda förordnar.

8 §.

Ägare eller innehavare av förnödenhet, som skall avstås till kronan eller tagits i beslag, vare pliktig upplägga, förvara och vårda den mot ersättning för nödig kostnad.

Förnödenhet, som avstås till kronan, skall av ägaren eller innehavaren avlämnas inom tid och å ort inom länet, som bestämmas av Konungen eller av den Konungen därtill bemyndigat. Skall förnödenheten avlämnas å annan ort än den, där förnödenheten finnes, må ägaren eller innehavaren åtnjuta ersättning för förnödenhetens forsling till orten för avlämnandet.

stämde
beslag
innan, och
förnödenhet
för

räk på e
de av
abr, om vil
sagens best
z likvid f
ordnar K
vararen en
eller det
förnödenhet
bestående

En kro
under pa
överexe
egenären
Landom
sa samt
brur hos
läga om
speke, g
tingvis

alligger
polismyn
förnöden
mar någ
få, att
undersök
kan förf
ngar. I
ning, s
och förf
ning.

å någon
§. olov
eller a
förmån e
eller e
föret elle
s

9 §.

Skall förnödenhet avstås till kronan, och möter ej genom ägarens eller innehavarens förvällande hinder att förnödenheten tages i besittning för kronans räkning, stånde kronan faran för att förnödenheten av våda förstöres, försämraras eller minskas.

Häves beslag eller upphör det eljest att gälla utan att förnödenheten avstås till kronan, och har förnödenheten lidit skada till följd av beslaget, gälde kronan ersättning för skadan.

10 §.

Då förnödenhet i fall, som avses i 2 eller 5 §, avlämnas eller eljest tages i besittning för kronans räkning, vare kronan ägare av förnödenheten.

11 §.

Anspraak på ersättning av kronan, som föranledas av denna lag, skola med iakttagande av vad i andra stycket av denna paragraf sägs prövas enligt de grunder, om vilka förmåles i rekvisitionslagen. Angående sätt och tid för ersättningens bestämmande och erläggande skall gälla vad i samma lag stadgas om likvid för fullgjord rekvisition.

Förordnar Konungen om avstående av förnödenhet, skall den ägaren eller innehavaren enligt 2 § tillkommande ersättningen för förnödenheten bestämmas efter det pris, som gällde vid tiden för förordnandets meddelande, eller, om förnödenhetens avstående föregåtts av beslag, efter det pris, som gällde, då förordnande om beslaget gavs.

12 §.

Har till kronan avståtts förnödenhet, som borgenär hade såsom pant eller eljest under panträtt i handom, skall ersättningen för förnödenheten överlämnas till överexekutor i den ort, där förnödenheten avstods. Lag samma vare, där borgenären hade panträtt i förnödenheten utan att hava den under panträtt i handom eller ägde rätt att kvarhålla förnödenheten till säkerhet för fordran samt borgenären tillika, innan ersättningen guldits, yrkat utfå betalning därur hos den, som det tillkommer att gälda ersättningen.

I fråga om överexekutors förfarande med ersättning, som avses i föregående stycke, gälle vad om fördelning hos utmätningsman av köpeskillning för utmätningsvis såld lös egendom är stadgat.

13 §.

Det åligger en var att vid förfrågan av Konungens befallningshavande eller polismyndighet lämna upplysning, huruvida och i vilken myckenhet han innehar förnödenhet, som avses i 2 §.

Vägrar någon att lämna begärd upplysning eller finnes skälig anledning misstänka, att han söker vilseleda i fråga om sitt innehav av förnödenheten, må undersökning verkställas av kontor, lagerlokal eller annan lägenhet, varöver han förfogar, så ock granskning ske av hans handelsböcker och affärshandlingar. I fråga om befogenhet att besluta angående undersökning eller granskning, som nu nämnts, samt beträffande tid, då undersökning må äga rum, och förfarandet därvid skola bestämmelserna angående husrannsakan äga tillämpning.

14 §.

Har någon med vetskap därom, att förordnande meddelats enligt 2, 3, 4 eller 5 §, olovligen förfogat över, undanstuckit, skadat eller förstört förnödenhet eller annan egendom, som förordnandet avser, eller underlåtit att fullgöra honom enligt 8 § åliggande skyldighet att taga hand om sådan förnödenhet eller eljest åsidosatt vad på honom ankommer till fullgörande av förordnandet eller av föreskrifter, som meddelats med stöd av denna lag, straffes

med dagsböter eller fängelse. Äro omständigheterna synnerligen försvärande, må dömas till straffarbete i högst två år.

Lag samma vare, där någon vid förfrågan enligt 13 § vägrat att lämna upplysning eller ock vid sådan förfrågan eller i samband med undersökning eller granskning, som avses i sistnämnda paragraf, sökt vilsledda om sitt innehav av förnödenhet.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för brott, som i första eller andra stycket sägs, samma brott, skall han för varje gång åtal därför anhängiggjorts fällas till det straff, som är bestämt för sådant brott; dock må sammanlagt frihetsstraff icke överstiga två år.

15 §.

Vad som inhämtas vid undersökning eller granskning, som i 13 § andra stycket omförmäles, må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med undersökningen eller granskningen avsedda ändamålet. Bryter någon häremot, straffes med dagsböter eller fängelse.

16 §.

Brott, som i 15 § sägs, må av allmän åklagare åtalas allenast efter angivelse av målsäganden.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böters gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

17 §.

Har förordnande om avstående av förnödenhet till kronan ännu icke blivit gällande mot ägare eller innehavare vid tid, då tillämpning av bestämmelserna i 2—13 §§ upphör, vare förordnandet utan verkan. Beslag enligt 3 § och förfogande enligt 4 eller 5 § skola ej gälla längre än till nu angivna tid. I fråga om ersättning, vartill någon enligt denna lag är berättigad vid nämnda tid, skola lagens bestämmelser fortfarande äga tillämpning.

18 §.

Konungen äger meddela bestämmelser om delgivning, genom kungörelse eller annorledes, och om verkställighet av förordnande, varom stadgas i 2, 3, 4 eller 5 §, samt om användande för det avsedda behovet av vad enligt denna lag tagits i anspråk, så ock i övrigt giva de närmare föreskrifter, som må erfordras för tillämpning av denna lag.

19 §.

Genom denna lag göres ej inskränkning i den rätt till rekvisition, som enligt gällande författningar tillkommer militär myndighet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1938.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 31 mars 1938.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

(L. S.)

(Försvarsdepartementet.)

JANNE NILSSON.

GUSTAF
kong, gö
eller:
bestämmelse
tid, varom
konungen e
äget äger
taga upp
nödvän
kon. Län
taga i an
magsperse
kommuner
innehar f
anställda
äres, må
salierna
kom. M
n icke sta
skriftjande
komma
na egeado
lampli
kom. Ä
egendo
tras, är
na avensö
deliga f
kom. U
entpelsen
delen i d
kan icke
stättig fö
konungens
1938.

